

Olimpiada de Fizică
Etapa Națională
9 -15 aprilie 2007
Hunedoara

VII

Gyakorlati próba – VII. osztály

2007 április 11

I. EGY RUGÓRENDSZER RUGALMAS ALAKVÁLTOZÁSÁNAK TANULMÁNYOZÁSA

Rendelkezéskedre áll:

- háromlábú állvány;
- függőleges rúd;
- rögzítő eszköz;
- horoggal ellátott vízszintes rúd;
- 2 rugó, melyek közül az első egy fehér cérnával jelöltek meg 2;
- korong alakú mérőtömegek rögzítésére szolgáló horog (10g-os tömegű);
- korong alakú mérőtömegek, 4db 5g-os, illetve 4db 10g-os;
- milliméterpapír csík;
- A4-es milliméterpapír ív.

Munkafeladatok:

A.1. Az A1 keretbe írd le röviden a két rugó k_1 és k_2 rugóállandójának, valamint a két sorosan kapcsolt rugó k_s eredőjének meghatározására használt kísérleti módszer elvét.

A.2. Töltsd ki a T1, T2 és T3 táblázatokat legalább 4 mérés eredményével mindegyik rugóra valamint a sorosan kapcsolt rendszerre.

A.3. Ábrázold grafikusán milliméterpapíron, ugyanabban a koordináta-rendszerben a Δl megnyúlást, az alakváltozást létrehozó F erő függvényében mind a három tanulmányozott rendszer esetében.

A.4. Mutass rá legalább 3 hibaforrásra.

B.1. Vezesd le a k_s eredő rugalmassági állandó értékét két sorosan kapcsolt rugó esetében.

B.2. Vezesd le a k_p eredő rugalmassági állandó értékét két párhuzamosan kapcsolt rugó esetében.

B.3. Számold ki az eredő k_s rugóállandót, felhasználva a mérések során kapott k_1 és k_2 értékeket a levezetett képlet segítségével és hasonlítsd össze a kísérletileg kapott értékkel.

B.4. Számold ki az eredő k_p rugóállandót, felhasználva a mérések során kapott k_1 és k_2 értékeket a levezetett képlet segítségével és hasonlítsd össze a kísérletileg kapott értékkel.

Megjegyzés: - a gravitációs gyorsulás értéke $g = 10 \text{ N/kg}$;

Töltsd ki a VÁLASZLAPOT, felhasználva a kihagyott helyeket.

Javasolta:

Prof. Botoș Carmen – Școala Generală "Andrei Șaguna" – Deva

Olimpiada de Fizică
Etapa Națională
9 -15 aprilie 2007
Hunedoara

VII

II. A SAJT SŰRŰSÉGE

- a). Ha rendelkezésedre állna egy ív milliméterpapír, és azt kérnék, hogy határozd meg egy „háromszög alakú” (a kereskedelemben henger alakú dobozban kapható) olvasztott sajt sűrűségét, hogy járnál el?
- b). A sajtos doboz tetején fel van tüntetve tartalmának tömege $M = 140$ gramm. Becsüld fel a sajt sűrűségét tudva azt, hogy a sajtos doboz magassága $h = 1,5$ cm és átmérője $D = 10$ cm.

Megjegyzés: a csomagoláshoz használt alufólia, valamint a rajta lévő címke tömege elhanyagolható.

Töltsd ki a VÁLASZLAPOT, felhasználva a kihagyott helyeket.

A tételt a bizottság elnöke javasolta.

Profesor universitar dr. Florea ULIU

VÁLASZLAP

I. EGY RUGÓRENDSZER RUGALMAS ALAKVÁLTOZÁSÁNAK TANULMÁNYOZÁSA (13 pont melyhez hozzáadódik két pont hivatalból)

A.1. Írd le röviden a két rugó k_1 és k_2 rugóállandójának, valamint a két sorosan kapcsolt rugó k_s eredőjének meghatározására használt kísérleti módszer elvét.(1,5pont).

A2. Töltsd ki a T1, T2 és T3 táblázatokat legalább 4 mérés eredményével mindegyik rugóra valamint a sorosan kapcsolt rendszerre.

Az első rugóra.

T1 táblázat (1,5 pont)

Meghat. száma	l_0 (mm)	m (g)	F=G (N)	l (mm)	Δl (mm)	k_1 (N/m)	k_{1m} (N/m)

b) Második rugóra
T2 táblázat (1,5 pont)

Meghat. száma	l_0 (mm)	m (g)	F=G (N)	l (mm)	Δl (mm)	k_2 (N/m)	k_{2m} (N/m)

c) A két sorosan kapcsolt rugóra:
T3 táblázat (1,5 pont)

Meghat. száma	l_0 (mm)	m (g)	F=G (N)	l (mm)	Δl (mm)	k_s (N/m)	k_{sm} (N/m)	Δk_s	Δk_{sm}

A3. Ábrázold grafikusan milliméterpapíron, ugyanabban a koordináta-rendszerben a Δl megnyúlást, az alakváltozást létrehozó F erő függvényében mind a három tanulmányozott rendszer esetében. (2 pont).

A4. Mutass rá legalább 3 hibaforrásra. (1 pont)

B.1. Vezesd le a k_s eredő rugalmassági állandó értékét két sorosan kapcsolt rugó esetében. (1 pont).

B.2. Vezesd le a k_p eredő rugalmassági állandó értékét két párhuzamosan kapcsolt rugó esetében (1 pont)

B.3. Számold ki az eredő k_s rugóállandót, felhasználva a mérések során kapott k_1 és k_2 értékeket a levezetett képlet segítségével és hasonlítsd össze a kísérletileg kapott értékkel. (1 pont).

B.4. Számold ki az eredő k_p rugóállandót, felhasználva a mérések során kapott k_1 és k_2 értékeket a levezetett képlet segítségével és hasonlítsd össze a kísérletileg kapott értékkel. (1 pont).

II. A SAJT SŰRŰSÉGE (5 pont)

a. Egy háromszög alakú olvasztott sajt sűrűségének meghatározása (3 pont)

b. A dobozban lévő sajt sűrűségének számszerű felbecsülése. (2 pont)

Számszerű érték $\rho =$ g / cm^3